

**INSTYTUT
EMERYTALNY**

Podsumowanie wyników PPK na koniec II kwartału 2021 roku

II kw. 2021

Warszawa, lipiec 2021

Podsumowanie wyników PPK na koniec II kwartału 2021

Po 18 miesiącach zyski z oszczędzania w PPK są nadal bardzo wysokie. Przeciętnie uczestnik PPK, który nie dokonał zwrotu środków, **uzyskał zwrot ponad 104%**, a ten, który wypłacił wszystkie środki na koniec czerwca br. ma w kieszeni, po podatkach, **53% więcej** niż sam wyłożył. **Dodatkowe 23% swoich kosztów** zapisane zostanie temu drugiemu na koncie emerytalnym w FUS. Inwestycje tych samych kwot na własną rękę, ale bez dopłat od pracodawcy i z Funduszu Pracy, przyniosłyby 13%, czyli 8 razy mniej niż z użyciem PPK.

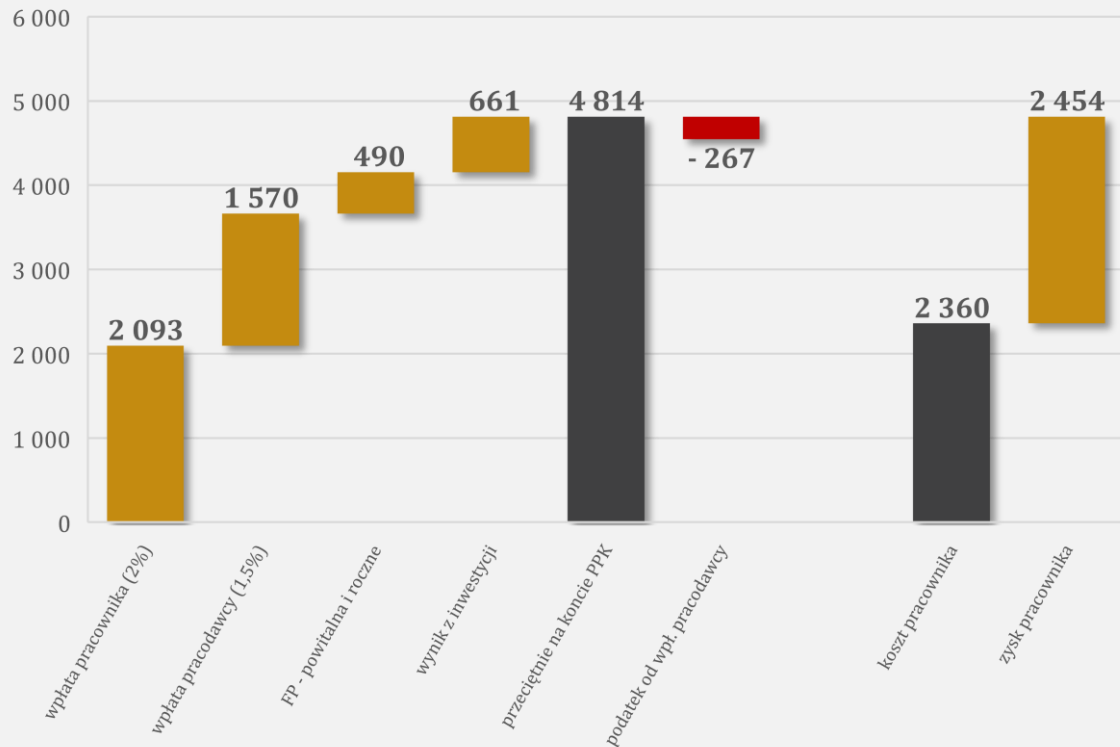
Przeciętnie uczestnik PPK, który przystąpił do programu w grudniu 2019 roku, w ciągu 18 miesięcy **uzyskał zwrot 104,0%** albo inaczej na jego koncie jest o 2 454 zł więcej niż sam wyłożył z własnej kieszeni, tj. 2 360 zł (wyliczenia dla osoby zarabiającej przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw wg GUS). Nawet osoba, która po roku oszczędzania w PPK zdecydowałaby się na zwrot wszystkich środków, miałaby od razu w kieszeni po opłaceniu podatków o **52,7% więcej** pieniędzy (o 1 243 zł) niż sama wyłożyła oraz dodatkowo jej konto podstawowe w FUS zwiększyłoby się o 546 zł (zwiększając przyszłą emeryturę).

PPK jest więc obecnie najzyskowniejszym produktem oszczędzania w Polsce. Gdyby uczestnik PPK chciał samodzielnie inwestować te środki, w taki sam sposób jak w PPK, na jego koncie byłoby, po odliczeniu podatku od zysków kapitałowych, tylko 304 zł zysku (12,9% własnych wpłat).

Przepływy z punktu widzenia pracownika

Pracownik najwięcej zyskuje dzięki **obowiązkowym wpłatom pracodawcy** (minimum 1,5% wynagrodzenia brutto) dla każdego uczestnika PPK. Pracodawca odpowiada za 53% zysku uczestnika PPK. Dodatkowo na jego konto **wpłynęły wpłaty powitalne oraz pierwsze wpłaty roczne** w równej i łącznej wysokości 490 zł dla każdego uczestnika finansowane przez Fundusz Pracy. Te dopłaty stanowią 20% całego zysku uczestnika PPK. Instytucje finansowe wypracowały przeciętnie około 601 zł zysku z inwestowania wszystkich wpłat (przy zachowaniu pewnych warunków zysk ten będzie zwolniony z podatku kapitałowego). Znaczenie tych zysków ciągle rośnie i wynosi już 27% całych korzyści uczestników PPK.

Wykres 1. Przepływy z punktu widzenia pracownika

Koszty pracownika stanowią wpłaty własne, co do zasady 2% wynagrodzenia, czyli przeciętnie dotychczas około 2 093 zł. Do tego doliczyć należy podatek od wpłat pracodawcy 267 zł. Razem to 2 360 zł.

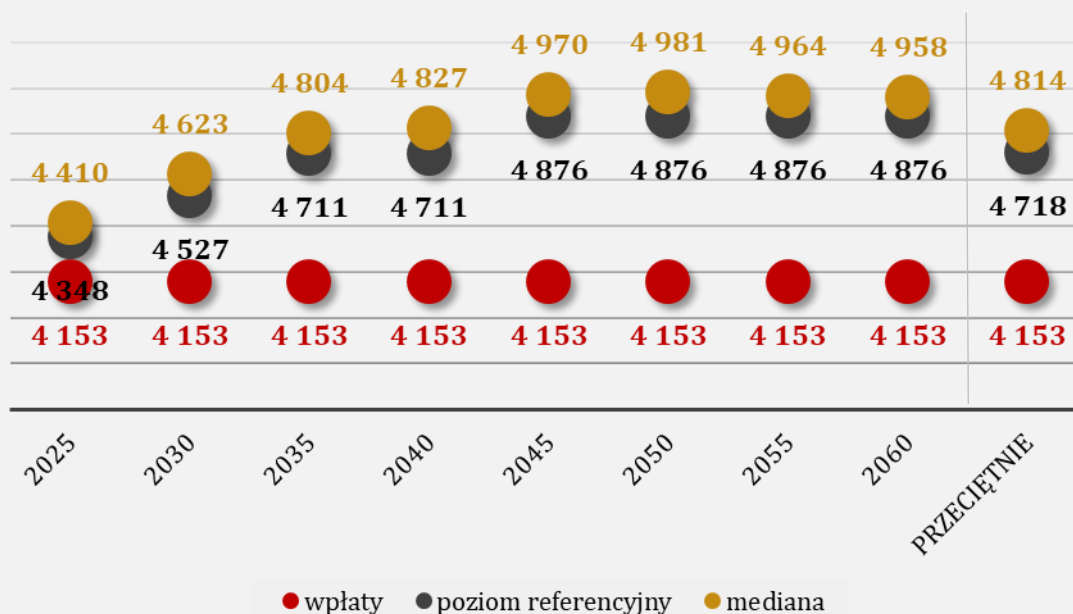
Zyski to stan rachunku (przeciętnie 4814 zł) **pomniejszony o wkłady pracownika** – łącznie 2 454 zł, na co składają się:

- **wkład pracodawcy**, skorygowany o podatek od tej wpłaty, czyli $1\,570\text{ zł} - 267\text{ zł} = 1\,303\text{ zł}$,
- **wpłata powitalna** 250 zł i **wpłata roczna** 240 zł oraz
- **zyski wypracowane przez Fundusze Zdefiniowanej Daty**, czyli wspomniane 661 zł.

Ponieważ uczestnicy PPK należą w dużej mierze do funduszy zgodnie z datą osiągnięcia wieku 60 lat, w zależności od FZD mają też inne polityki inwestycyjne. Najmniej ryzykownie inwestują fundusze 2025 (dla osób najstarszych), umiarkowane ryzyko mamy w funduszach 2030, średnie ryzyko w funduszach 2035 i 2040 (mają taką samą strukturę limitów inwestycyjnych), a najwięcej akcji w portfelu (od 60% do 80%) mają fundusze 2045, 2050, 2055 i 2060. Wraz z różną polityką inwestycyjną FZD mamy również nieco odmienny przeciętny wynik w każdej kategorii funduszy, co doskonale widać na poniższym wykresie.

Wynik przeciętny jest obliczony dla wszystkich FZD, którym wagi przypisano wg wielkości poszczególnych typów funduszy (największe analizowane fundusze to FZD 2040 – waga 19,9%, a najmniejsze to FZD 2060 – waga 2,2%). W analizie nie uwzględniono na razie funduszy 2065, które od tego roku są uruchamiane przez Instytucje Finansowe. Ich udział jest jednak jak na razie nieistotny w całych aktywach wszystkich FZD.

Wykres 2. Mediana wyników FZD wg daty docelowej

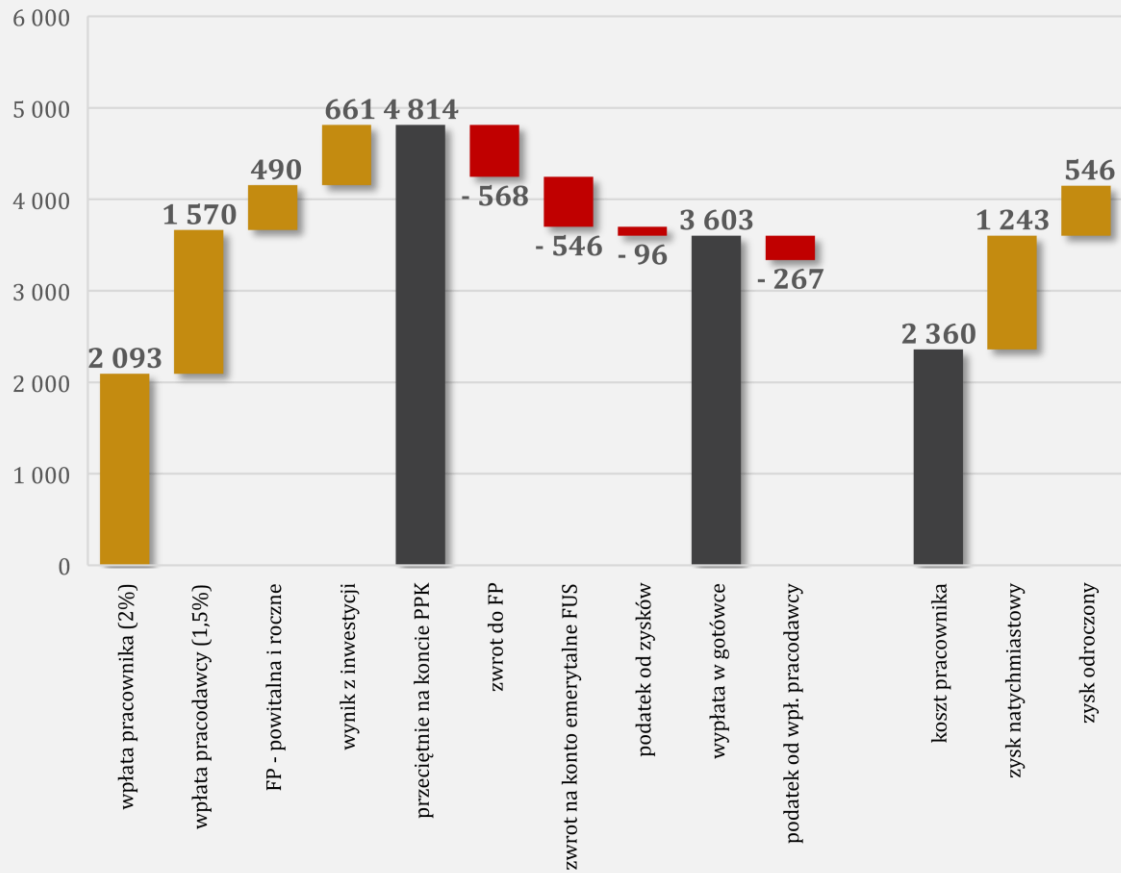

Mediany wyników poszczególnych typów funduszy pokonują odpowiednie poziomy referencyjne, co oznacza po prostu, że zarządzający jak na razie pokonują pasywny sposób zarządzania. Dokładne statystyki pokazują, że aż 86% funduszy pokonuje pasywne zarządzanie (poprawa w ciągu kwartału o 6 p.p.), a tylko 14% nie pokonało takiego poziomu. Warto też zauważyć, że stan rachunku PPK rośnie wraz z większym udziałem akcji w portfelu – w dłuższym czasie powinno to być regułą, choć w krótkich okresach mogą pojawiać się od niej odstępstwa.

Różnice w zyskach w poszczególnych grupach wynikają wyłącznie z wyniku inwestycyjnego tj. osoby w FZD 2025 ten wynik mają przeciętnie najniższy – 257 zł a osoby w funduszach z datą docelową 2045, 2050, 2055 i 2060 mogą ten zysk szacować na poziomie przekraczającym już 800 zł. Przypomnijmy, że przeciętny zysk z inwestycji dla wszystkich uczestników to poziom 661 zł.

Całkowity zysk będzie się więc różnił dla uczestników poszczególnych FZD i wynosi przeciętnie od 86,9% (2025) do 111,1% (2050) całkowitego kosztu ponoszonego przez pracownika.

Wykres 3. Przepływy z punktu widzenia pracownika, który dokonuje zwrotu środków

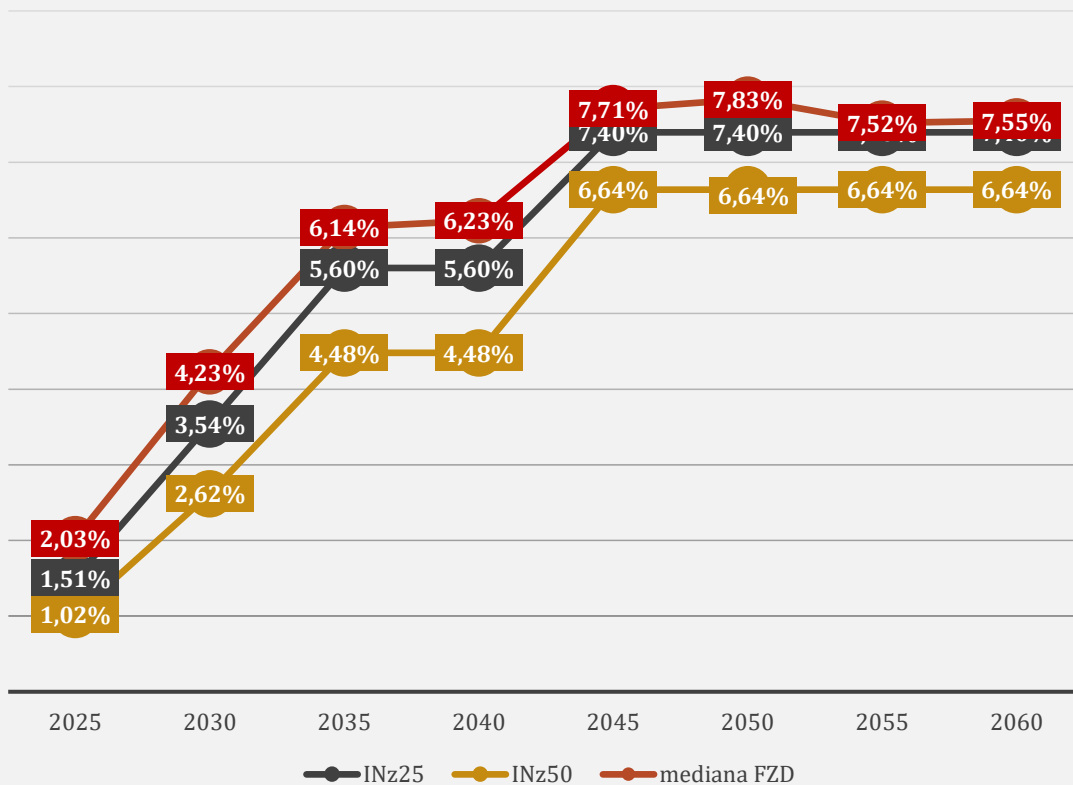

Dokonując zwrotu środków uczestnik PPK otrzyma do kieszeni łącznie 3 603 zł, czyli już o 1 243 zł więcej niż sam wyłożył w ciągu 18 miesięcy na PPK! Dodatkowo 546 zł będzie zapisane na jego koncie w FUS i powiększy jego przyszłą emeryturę. Niestety 664 zł straci – jest to kwota równa sumie zwrotów wpłaty powitalnej i rocznej oraz zapłaconych podatków.

Zarządzanie Funduszami Zdefiniowanej Daty

Najważniejsze pytanie pozostaje bez zmian - jak radzą sobie instytucje zarządzające naszymi wpłatami? Drugi kwartał br. był ponownie trudny dla funduszy z dużą ilością papierów dłużnych, a pozytywny dla posiadaczy akcji. Tym razem jednak najlepiej zachowały się akcje polskie. Stopy zwrotu za ostatnie 3 miesiące dla składowych benchmarków były następujące: polskie obligacje skarbowe (indeks TBSP) straciły 0,69% (drugi kwartał straty z rządu), akcje polskie (indeks WIG) urosły o 13,75% (trzeci kwartał wzrostowy z rządu), a akcje zagraniczne (indeks MSCI World Gross liczony w PLN) urosły o 3,43% (piąty kwartał wzrostu z rządu). Poniższy wykres porównuje mediany stóp zwrotu za ostatnie 3 miesiące dla poszczególnych typów funduszy z benchmarkami z niskim udziałem akcji zagranicznych (INz25) oraz wysokim udziałem tych akcji w portfelu (INz50). Przeciętne wyniki FZD są dużo lepsze niż w ubiegłym kwartale dzięki wzrostowi polskich akcji.

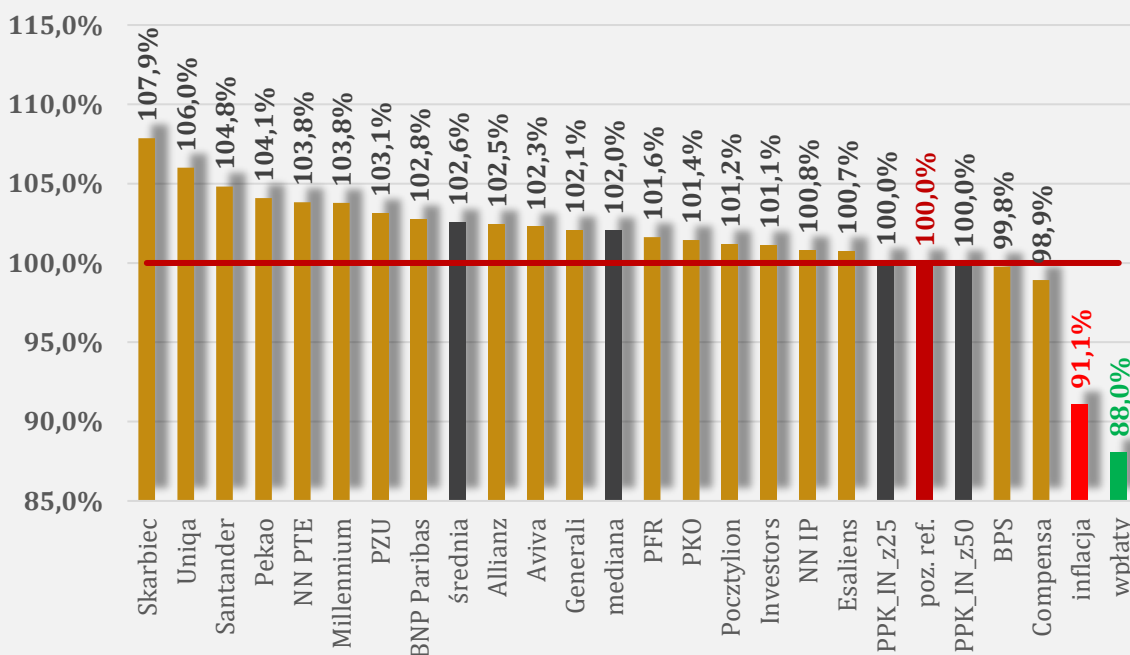
Wykres 4. Stopa zwrotu z benchmarków oraz mediany FZD w II kw. 2021

Wnioski

Ponownie zmniejszyły się różnice pomiędzy ocenami Instytucji Finansowych (IF), o czym świadczy niższe odchylenie standardowe tych ocen. Przypominamy, że w tej części raportu wpłaty pochodzą zarówno od pracownika, jak i od pracodawcy oraz z FP. Na ocenę Instytucji Finansowej ma więc wpływ tylko to czy zyski wypracowywane przez nią są wyższe czy niższe od zysków, które uczestnik osiągnąłby z portfela pasywnego. Ponieważ na koniec 2 kw. br. ze strategii pasywnej uczestnik PPK miałby na koncie przeciętnie 4 717 zł, to 1% oceny IF oznacza różnicę stanu konta o 47,17 zł. Z najnowszego rankingu (stan na dzień 30/06/2021) można uzyskać następujące informacje i wyciągnąć następujące wnioski:

Wykres 5. Ważona ocena wyników inwestycyjnych

1. 17 instytucji finansowych (IF) spośród 19 pokonało portfele pasywne, czyli pozycję referencyjną – w stosunku do wyników z ostatniego kwartału jest tych instytucji o 1 mniej;
2. wszystkie IF w badanym okresie pokonały inflację oraz zanotowały wyższe stany kont niż suma wpłat;
3. nie zmieniła się najlepsza IF – liderem pozostał Skarbiec TFI; na kontach uczestników PPK w FZD zarządzanych przez to Towarzystwo jest przeciętnie o 7,9% więcej środków niż byłoby w portfelach pasywnych (pozycja referencyjna); daje to ocenę na poziomie 107,9%;

4. UNIQA TFI (zmiana nazwy z AXA TFI) utrzymało się na drugim miejscu, a na ostatnie miejsce na podium wskoczyło Santander TFI;
5. w trójce najsłabszych podmiotów pod względem oceny za efektywność zarządzania znalazły się Compensa TUnŻ, BPS TFI oraz Esaliens TFI, z ocenami odpowiednio 98,9%, 99,8% i 100,7%;
6. różnica pomiędzy najlepiej ocenianą instytucją a najgorzej ocenianą ponownie się zmniejszyła w ciągu 3 miesięcy i wynosi 8,9 p.p., co dla osoby z przeciętnym wynagrodzeniem w sektorze przedsiębiorstw stanowi różnicę 422 zł;
7. największą poprawę oceny w ciągu kwartału osiągnęły: Investors TFI (o 2,0 p.p.) oraz Aviva Investors Poland TFI i PFR TFI (o 1,3 p.p.) – aż 15 IF odnotowało w tym kwartale wzrosty ocen;
8. największy awans w rankingu zanotowały: PFR TFI (o 4 pozycje) oraz Investors TFI (o 3 pozycje);
9. największy spadek „formy” zaliczyło PZU TFI (spadek noty o 1,5 p.p.) oraz Esaliens TFI (o 1,2%) – łącznie 4 IF zanotowały niższą ocenę niż w poprzednim kwartale;
10. największe spadki w pozycji rankingu zanotowały: Esaliens TFI (aż o 9 pozycji), PZU TFI (o 4 pozycje) oraz NN IP TFI o 2 pozycje;
11. zachowanie się polskich akcji oraz umocnienie złotego spowodowały, że portfel z dużą ilością akcji zagranicznych ma ponownie zbliżoną ocenę do portfela z ich małą ilością;
12. odchylenie standardowe ocen IF zmniejszyło się w stosunku do poziomu z poprzedniego kwartału do poziomu 2,1%.

Podsumowując: wyniki FZD są wciąż zadawalające, a ich różnice wynikają głównie z typu funduszy. Instytucjom finansowym, działającym w bardzo podobnym reżimie limitów, trudno jest jak na razie wykazać się takimi różnicami w wynikach, jakie spotykamy w klasycznych funduszach inwestycyjnych.

Uwagi

Uwagi metodologiczne zostały omówione w raporcie „PPE i PPK w III kwartale 2020”, dostępnym na stronie www.institutemerytalny.pl. Do oceny instytucji finansowych użyto skali procentowej, która odnosi się do „pozycji referencyjnej”, czyli portfela całkowicie pasywnie zarządzanego, z przeciętnym dozwolonym udziałem akcji krajowych i zagranicznych oraz roczną opłatą za zarządzanie na poziomie 36 pb.

Przedstawiając/cytując powyższe wyniki należy pamiętać o następujących zastrzeżeniach, gdyż miały one istotny wpływ na inwestycje w analizowanych funduszach zdefiniowanej daty:

- **krótki horyzont inwestycji** – przy długoterminowych produktach oszczędnościowych bardzo ważny jest długi horyzont inwestycyjny, a nie kilkunastomiesięczny;
- **duży wzrost aktywów** – polityka inwestycyjna oraz zwroty z inwestycji w początkowym okresie istnienia FZD mogą być zaburzane istotnymi wpływami w porównaniu do zarządzanych aktywów;
- **wielkość aktywów** – małe aktywa pozwalają z jednej strony na bardzo aktywne podejście do inwestycji (możliwość szybkiej przebudowy portfela), ale również mogą przeszkadzać (gdy są zbyt małe) we właściwej dywersyfikacji (ten ostatni czynnik doskwiera zwłaszcza FZD, w których aktywa nie przekraczają 1 mln zł);
- **czas dostosowania do limitów** – zgodnie z przepisami FZD powinien stosować limity inwestycyjne zgodne z ustawą najpóźniej po roku od rejestracji; najwcześniej ten wymóg musiały spełniać fundusze zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE, bo od pierwszej dekady stycznia 2020 roku; ostatnim podmiotem, który musiał wdrożyć limity był BPS TFI, a termin wdrożenia upłynął w czerwcu 2020 roku.

Wpływ tych czynników, na rezultaty inwestycyjne, oczywiście będzie z czasem zanikać.

Przypomnienie podstawowych założeń:

- Wpłaty przeliczane są według ostatniej wartości jednostki danego funduszu w danym miesiącu.
- Wpłaty dokonywane są w okresie od grudnia 2019 do czerwca 2021.
- Wartość rachunku PPK sprawdzana jest na dzień 30 czerwca 2021.
- Wysokość wpłat wynosi 3,5% (2% pracownik i 1,5% pracodawca) od średniej płacy podawanej co miesiąc przez GUS.
- Wpłata powitalna w wysokości 250 zł zostaje przeliczona w marcu 2020.
- Wpłata roczna w wysokości 240 zł zostaje przeliczona w marcu 2021.
- Wynik każdego FZD porównywany jest z wynikiem referencyjnym portfela pasywnego w danej kategorii. Instytucja finansowa otrzymuje ocenę ważoną względem wyników referencyjnych portfeli pasywnych, odpowiednio w każdej kategorii 2020, 2025, ... , 2060.

**INSTYTUT
EMERYTALNY**

Grzegorz Chłopek
Ekspert
Instytutu Emerytalnego

Instytut Emerytalny sp. z o. o.
ul. Solec 38 | 00-394 Warszawa

biuro@instytutemerytalny.pl
www.instytutemerytalny.pl